

---

## Lausunto Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta 2023-2026

SIVLTK 25.10.2023 § 100

Sastamalan kaupungille on saapunut 15.9.2023 lausuntopyyntö koskien Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2026:sta ja siihen linkitettävistä lakisääteisistä alueellisista hyvinvointisuunnitelmista. Lausuntoa pyydetään erityisesti asiakirjoissa esitettyjen toimeenpanosuunnitelmien sisällöstä ja yhteisestä toimeenpanosta.

Lausuttavana ovat olleet hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2026, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma, alueellinen neuvolasuunnitelma, alueellinen suunnitelma ikääntyneiden väestön tukemiseksi ja alueellinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma. Suunnitelmia on kommentoitu laajasti erilaisissa Sastamalan kaupungin sisäisissä yhteistyöverkostoissa ja näiden kommentointien perusteella on laadittu seuraava lausunto koskien edellä mainittuja suunnitelmia:

Sastamalan kaupunki pitää hyvinvointisuunnitelmien strategisia painopisteitä oikeasuuntaisina, ja ne ovat linjassa Sastamalan kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategisten painopisteiden ja niiden toimeenpanon kanssa. Pirkanmaa on laaja heterogeeninen alue ja kuntien vahvuudet hyvin erilaiset.

Suunnitelman kokonaisvalmistelussa kuntien edustus erityisesti pienten kuntien ja reuna-alueiden osalta on ollut vähäistä. Lausunnolla oleva suunnitelma ei siten huomioi riittävästi erityisesti reuna-alueiden kuntien erityisyyttä, tarpeita ja hyviä käytäntöjä. Sastamalan kaupunki pitää tärkeänä, että hyvinvointialue ottaa aktiivisen roolin suunniteltaessa kaupungin järjestämään joukkoliikennettä, jotta hyvinvointipalvelut ovat saavutettavia. Yhteistyön ja yhdyspintatyön näkökulmasta Sastamalan kaupunki pitää tärkeänä aktiivista ja vahvaa vuoropuhelua hyvinvointialueen kanssa myös strategisen työskentelyn suunnittelun osalta.

Kaikkien suunnitelmien osalta toimeenpanossa näyttäytyy se, ettei eri toimijoiden roolien vastuita ja velvollisuuksia eri toimenpiteiden toteutumisessa ole kirjattuna riittävän selkeästi. Sastamalan kaupunki pitää erityisen tärkeänä erilaisten roolien selkeyttämistä ja toimenpiteiden toteuttamisesta sopimista yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa erityisesti tilanteessa, jossa reuna-alueiden palveluverkkoa esitetään supistettavaksi. Tämän lisäksi aiempien paikallisten hyvien käytäntöjen ja lakisääteisten toimintojen turvaaminen on tärkeää. Erityisen tärkeää selkeiden vastuiden määrittely on keskeisten yhdyspintatehtävien osalta, kuten liikuntaneuvonnan palvelupolun toteuttamisessa, Lähitorien toiminnassa, ehkäisevän päihdetyön osalta tehtävässä yhteistyössä sekä työikäisten väestön hyvinvoinnin, työ -ja toimintakyvyn edistämisessä. Matalan kynnyksen yhteistyötä tulisi vahvistaa, ja

toiminnan suunnittelua ja toimeenpanon huomioimista osana hyvinvointisuunnitelmia tulisi korostaa.

Hyvinvointisuunnitelmat sisältävät selkeät toimenpide-ehdotukset kunnille. Suunnitelmien toimeenpano-osiossa olisi tärkeää ilmaista myös hyvinvointialueen keskeinen rooli yhteistyössä kunnan kanssa yhdyspintatyön toteutumisesta. Herää kysymys, miten hyvinvointialue tosiasiallisesti tukee kuntaa suunnitelman toteuttamisessa ja sen tavoitteiden saavuttamisessa? Sastamalan kaupunki pitää yhteistyötä hyvinvointialueen eri toimijoiden ja keskeisten sidosryhmien, kuten järjestöjen kanssa erityisen tärkeänä ja yhdyspintatyön onnistuminen edellyttää tiivistä ja monialaista yhteistyötä eri tasoilla.

Valmistelija	Hyvinvointikoordinaattori Jenni Sorsa
Esittelijä	Kasvatusjohtaja
<b>Päätösehdotus</b>	Sivistyslautakunta hyväksyy omalta osaltaan edeltä selosteosasta ilmenevän lausuntoluonnoksen Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023-2026:sta.
<b>Päätös</b>	Hyväksyttiin yksimielisesti.  Merkittiin, että hyvinvointikoordinaattori Jenni Sorsa saapui klo 15:40 poistui ennen päätöksen tekoa klo 15:52.
Lisätietoja	Hyvinvointikoordinaattori Jenni Sorsa, puh. 040 184 8378

KHALL 13.11.2023 § 225  
537/00.01.02.02/2023

#### Sastamalan kaupungin lausuntoluonnos:

Sastamalan kaupunki pitää Pirkanmaan alueellisten hyvinvointisuunnitelmien strategisia painopisteitä oikeasuuntaisina, ja ne ovat linjassa Sastamalan kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategisten painopisteiden ja niiden toimeenpanon kanssa. Pirkanmaa on laaja heterogeeninen alue ja kuntien vahvuudet ovat hyvin erilaiset.

Suunnitelman kokonaisvalmistelussa kuntien edustus erityisesti pienten kuntien ja reuna-alueiden osalta on ollut vähäistä. Lausunnolla oleva suunnitelma ei siten huomioi riittävästi erityisesti reuna-alueiden kuntien erityisyyttä, tarpeita ja hyviä käytäntöjä. Sastamalan kaupunki pitää tärkeänä, että hyvinvointialue ottaa aktiivisen roolin suunniteltaessa kaupungin järjestämää joukkoliikennettä, jotta hyvinvointipalvelut ovat saavutettavia. Yhteistyön ja yhdyspintatyön näkökulmasta Sastamalan kaupunki

pitää tärkeänä aktiivista ja vahvaa vuoropuhelua hyvinvointialueen kanssa myös strategisen työskentelyn suunnittelun osalta.

Kaikkien suunnitelmien osalta toimeenpanossa näyttäytyy se, ettei eri toimijoiden roolien vastuita ja velvollisuuksia eri toimenpiteiden toteutumisessa ole kirjattuna riittävän selkeästi, vaan ne ovat jääneet liian yleisluontoisiksi. Sastamalan kaupunki pitää erityisen tärkeänä erilaisten roolien selkeyttämistä ja toimenpiteiden toteuttamisesta sopimista yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa erityisesti tilanteessa, jossa reuna-alueiden palveluverkkoa esitetään supistettavaksi. Tämän lisäksi aiempien paikallisten hyvien käytäntöjen ja lakisääteisten toimintojen turvaaminen on tärkeää. Erityisen tärkeää selkeiden vastuiden määrittely on keskeisten yhdyspintatehtävien osalta, kuten liikuntaneuvonnan palvelupolun toteuttamisessa, Lähitorien toiminnassa, ehkäisevän päihdetyön osalta tehtävässä yhteistyössä sekä työikäisten väestön hyvinvoinnin, työ- ja toimintakyvyn edistämässä. Matalan kynnyksen yhteistyötä tulisi vahvistaa, ja toiminnan suunnittelua ja toimeenpanon huomioimista osana hyvinvointisuunnitelmia tulisi korostaa. Hyvinvointityössä liikunnan merkitys on huomioitu laajasti, mutta myös kulttuuriasiat ennaltaehkäisevä toimintana tulisi nostaa enemmän esille.

Hyvinvointisuunnitelmat sisältävät selkeät toimenpide-ehdotukset kunnille. Suunnitelmien toimeenpano-osiossa olisi tärkeää ilmaista myös hyvinvointialueen keskeinen rooli yhteistyössä kunnan kanssa yhdyspintatyön toteutumisesta. Herää kysymys, miten hyvinvointialue tosiasiallisesti tukee kuntaa suunnitelman toteuttamisessa ja sen tavoitteiden saavuttamisessa? Sastamalan kaupunki pitää yhteistyötä hyvinvointialueen eri toimijoiden ja keskeisten sidosryhmien, kuten järjestöjen kanssa, erityisen tärkeänä ja yhdyspintatyön onnistuminen edellyttää tiivistä ja monialaista yhteistyötä eri tasoilla.

<b>Valmistelija</b>	hyvinvointikoordinaattori Jenni Sorsa, hallintojohtaja Tapio Rautava
<b>Esittelijä</b>	Kaupunginjohtaja
<b>Päätösehdotus</b>	Kaupunginhallitus päättää antaa edeltä selosteosasta ilmenevän lausunnon Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta 2023-2026.
<b>Päätös</b>	Hyväksyttiin yksimielisesti kaupunginhallituksen jäsen Maire Villon ehdottamalla seuraavalla lisäyksellä: "Pirkanmaan hyvinvointisuunnitelmassa otetaan huomioon Sastamalan kaupungin pohjoisosien palvelujen keskittäminen Mouhijärvelle seuraavilla perusteluilla: Mouhijärven palvelut parantaa palvelujen saavutettavuutta maakunnan pinta-alaltaan laajimmassa kaupungissa. 2000-luvun alussa rakennettu Mouhijärven terveysasemarakennus on erinomaisessa kunnossa. Mouhijärven yhteiskoulun meneillään oleva rakennushanke tuo kuntaan lapsiperheitä, veronmaksajia, alue kehittyy ja kasvaa ja siten kunnalliset palvelut tukevat tätä kehitystä. Terveysaseman palveluita

Mouhijärvellä täydentää Med Groupin ambulanssipäivystys joka päivä. Lisäksi Mouhijärven VPK on tehnyt sammutussopimuksen Pirkanmaan hyvinvointialuee pelastuspalveluiden kanssa. Nämä edellä mainitut kolme palvelua muodostavat kokonaisuuden, jonka merkitys tulee vain kasvamaan. Mouhijärven terveysaseman sulkemisessa ei ole kyse ainoastaan Pirhan palveluista, vaan se tulisi vaikuttaman koko lähialueen elinmahdollisuuksiin ja pahentamaan jo nyt ruuhkautunutta Vammalan terveyskeskusta.”

Lisätietoja

kasvatusjohtaja Pekka Kares, puh. 040 532 7771  
hallintojohtaja Tapio Rautava, puh. 040 488 0202